

European Securities and
Markets Authority

Smjernice

Smjernice o određenim aspektima MiFID-ovih zahtjeva vezanih uz funkciju praćenja
usklađenosti

Sadržaj

I.	Područje primjene _____	3
II.	Definicije _____	3
III.	Svrha _____	4
IV.	Obveze usklađivanja i izvješćivanja _____	4
V.	Smjernice o određenim aspektima MiFID-ovih zahtjeva vezanih uz funkciju praćenja usklađenosti _____	4
V.I	Odgovornosti funkcije praćenja usklađenosti _____	5
V.II	Organizacijski zahtjevi funkcije praćenja usklađenosti _____	9
V.III	Pregled funkcije praćenja usklađenosti koji provodi nadležno tijelo _____	15

I. Područje primjene

Tko?

1. Ove se smjernice primjenjuju na investicijska društva (kako su definirana člankom 4. stavkom 1. točkom 1. Direktive o tržištima financijskih instrumenata (MiFID)) uključujući kreditne institucije koje pružaju investicijske usluge, društva za upravljanje UCITS fondovima¹ i nadležna tijela.

Što?

2. Ove se smjernice primjenjuju na pružanje investicijskih usluga i aktivnosti koje su navedene u odjeljku A te pomoćnih usluga navedenih u odjeljku B Priloga I. Direktivi o tržištima financijskih instrumenata (MiFID).

Kada?

3. Ove smjernice primjenjuju se 60 kalendarskih dana od datuma zahtjeva za izvješćivanje iz stavka 10.

II. Definicije

4. Pojmovi upotrijebljeni u Direktivi o tržištima financijskih instrumenata i Direktivi o provedbi MiFID-a, osim ako nije drugačije navedeno, imaju isto značenje u ovim smjernicama. Osim toga primjenjuju se sljedeće definicije:

*Direktiva o tržištima
financijskih
instrumenata (MiFID)*

Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ, kako je kasnije izmijenjena.

*Direktiva o provedbi
MiFID-a*

Direktiva Komisije 2006/73/EZ od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na organizacijske zahtjeve i uvjete poslovanja investicijskih društava i izraze definirane za potrebe te Direktive.

*funkcija praćenja
usklađenosti*

Funkcija unutar investicijskog društva odgovorna za utvrđivanje, procjenu, savjetovanje, praćenje i izvješćivanje o riziku usklađenosti investicijskog društva.

rizik usklađenosti

Rizik od toga da investicijsko društvo ne bude usklađeno sa svojim obvezama na temelju MiFID-a te odgovarajućih nacionalnih zakonodavstava kao i s primjenjivim standardima koje ESMA i

¹ Ove se smjernice primjenjuju na društva za upravljanje UCITS fondovima samo kada ona pružaju investicijske usluge pojedinačnog upravljanja portfeljem ili investicijskog savjetovanja (u okviru značenja članka 6. stavka 3. točaka (a) i (b) Direktive o UCITS fondovima).

nadležna tijela utvrđuju o tim odredbama.

5. Smjernice ne odražavaju apsolutne obveze. Iz tog se razloga izraz „trebalo bi” često koristi. Međutim izrazi „morati” ili „biti obvezan” koriste se pri opisivanju zahtjeva MiFID-a.

III. Svrha

6. Svrha je ovih smjernica pojasniti primjenu određenih aspekata MiFID-ovih zahtjeva vezanih uz funkciju praćenja usklađenosti kako bi se osigurala zajednička, jedinstvena i dosljedna primjena članka 13. MiFID-a, članka 6. Direktive o provedbi MiFID-a te određenih povezanih odredbi.
7. ESMA očekuje kako će ove smjernice promicati bolju konvergenciju u tumačenju i nadzornim pristupima MiFID-ovim zahtjevima vezanim uz funkciju praćenja usklađenosti isticanjem niza važnih pitanja te istodobnim povećanjem vrijednosti postojećih standarda. ESMA pomaže osigurati usklađenost društava s regulatornim normama i predviđa odgovarajuće jačanje zaštite ulagatelja.

IV. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status smjernica

8. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane u skladu s člankom 16. Uredbe o ESMA-i.² U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o ESMA-i nadležna tijela i sudionici na financijskom tržištu ulažu sve napore kako bi se uskladili sa smjernicama.
9. Nadležna tijela na koja se primjenjuju ove smjernice trebala bi ih se pridržavati na način da ih ugrade u svoje nadzorne prakse, uključujući i ako se određene smjernice u prvom redu odnose na sudionike na financijskom tržištu.

Zahtjevi za izvješćivanje

10. Nadležna tijela na koja se primjenjuju ove smjernice moraju obavijestiti ESMA-u o tome pridržavaju li se smjernica ili se namjeravaju pridržavati smjernica, uključujući razloge nepridržavanja. Nadležna tijela o tome moraju obavijestiti ESMA-u u roku od dva mjeseca od ESMA-ine objave prevedenih verzija na „compliance.388@esma.europa.eu”. U nedostatku odgovora unutar ovog roka smatrat će se kako nadležna tijela nisu usklađena. Obrazac za obavješćivanje dostupan je na ESMA-inoj internetskoj stranici.
11. Sudionici na financijskom tržištu nisu obvezni izvješćivati o usklađenosti s ovim smjernicama.

V. Smjernice o određenim aspektima MiFID-ovih zahtjeva vezanih uz funkciju praćenja usklađenosti

12. Kao dio svojih odgovornosti da osigura usklađenost investicijskog društva s njegovim obvezama na temelju MiFID-a, više rukovodstvo mora osigurati da funkcija praćenja usklađenosti ispunjava zahtjeve utvrđene člankom 6. Direktive o provedbi MiFID-a.

² Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ.

13. Smjernice bi trebalo proučiti zajedno s načelom proporcionalnosti kako je utvrđeno člankom 6. stavkom 1. Direktive o provedbi MiFID-a. Smjernice se primjenjuju na investicijska društva uzimajući u obzir vrstu, opseg i složenost poslovanja društava, kao i vrstu te opseg investicijskih usluga i aktivnosti poduzetih tijekom njihova poslovanja.

V.I Odgovornosti funkcije praćenja usklađenosti

Procjena rizika usklađenosti

Relevantni propis: članak 6. stavak 1. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 1.

14. Investicijska društva trebala bi osigurati da funkcija praćenja usklađenosti primjenjuje pristup temeljen na riziku kako bi učinkovito raspodijelila resurse funkcije. Procjenu rizika usklađenosti trebalo bi koristiti za utvrđivanje na kojim aktivnostima praćenja i savjetovanja koje obavlja funkcija praćenja usklađenosti bi trebalo biti težište. Procjenu rizika usklađenosti trebalo bi provoditi redovito kako bi se osiguralo da težište i opseg aktivnosti praćenja i savjetovanja uvijek odgovaraju zahtjevima u danim okolnostima.

Popratne smjernice

15. MiFID od investicijskih društava zahtijeva uspostavu, provedbu i održavanje odgovarajuće politike i postupaka namijenjenih otkrivanju eventualnog rizika neispunjavanja obveza investicijskog društva na temelju MiFID-a. Kao dio toga, funkcija praćenja usklađenosti trebala bi utvrditi razinu rizika usklađenosti investicijskog društva, uzimajući u obzir investicijske usluge, aktivnosti i pomoćne usluge koje investicijsko društvo pruža kao i sve vrste financijskih instrumenata kojima se trguje i koje se distribuira.
16. Procjena rizika usklađenosti trebala bi uzeti u obzir primjenjive obveze propisane MiFID-om i nacionalnim provedbenim propisima te politiku, postupke, sustave i kontrole provedene unutar društva koje se odnose na investicijske usluge i aktivnosti. Procjena bi također trebala uzeti u obzir rezultate svih aktivnosti praćenja i relevantne nalaze unutarne ili vanjske revizije.
17. Ciljeve i program rada funkcije praćenja usklađenosti trebalo bi razviti i utvrditi na temelju navedene procjene rizika usklađenosti. Utvrđene bi rizike trebalo redovito i, kada je to potrebno, *ad hoc* pregledavati kako bi se osiguralo da su u obzir uzeti eventualni novonastali rizici (na primjer, kao rezultat novih područja poslovanja ili drugih promjena u strukturi investicijskog društva).

Obveze praćenja funkcije praćenja usklađenosti

Relevantni propisi: članak 6. stavak 2. točka (a) Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 2.

18. Investicijska društva trebala bi osigurati da funkcija praćenja usklađenosti uspostavi program praćenja koji uzima u obzir sva područja investicijskih usluga, aktivnosti i odgovarajućih pomoćnih usluga tog investicijskog društva. Programom praćenja trebalo bi odrediti prioritete temeljene na procjeni rizika usklađenosti, osiguravajući pritom sveobuhvatno praćenje rizika usklađenosti.

Popratne smjernice

19. Cilj programa praćenja trebao bi biti procjena vodi li se poslovanje investicijskog društva u skladu s njegovim MIFID obvezama te jesu li interne smjernice, organizacijske i kontrolne mjere uvijek djelotvorne i odgovarajuće.
20. Ako je investicijsko društvo dio grupe, odgovornost za funkciju praćenja usklađenosti je na svakom investicijskom društvu te grupe. Investicijsko društvo stoga bi trebalo osigurati da njegova funkcija praćenja usklađenosti uvijek bude odgovorna za praćenje vlastita rizika usklađenosti. To vrijedi i kada društvo izdvaja zadatke vezane uz usklađenost i povjerava ih drugom društvu unutar grupe. Međutim, funkcija praćenja usklađenosti unutar svakog investicijskog društva trebala bi uzeti u obzir grupu čiji je dio, na primjer blisko surađujući s osobljem odgovornim za reviziju, pravna pitanja, regulatorna pitanja i pitanja usklađenosti u drugim dijelovima grupe.
21. Pristup usklađenosti temeljen na riziku trebao bi predstavljati osnovu za odlučivanje o odgovarajućim alatima i metodologijama koje upotrebljava funkcija praćenja usklađenosti, kao i opsegu programa praćenja i učestalosti aktivnosti praćenja koje obavlja funkcija praćenja usklađenosti (koje se mogu ponavljati, obavljati *ad hoc* i/ili redovito). Funkcija praćenja usklađenosti također bi trebala osigurati da se njezine aktivnosti praćenja ne obavljaju samo u uredu, već da ona također provjerava kako se politika i postupci provode u praksi, primjerice putem izravnog nadzora u operativnim poslovnim jedinicama. Funkcija praćenja usklađenosti također bi trebala uzeti u obzir opseg pregleda koje je potrebno obaviti.
22. Alati i metodologije primjereni za aktivnosti praćenja koje funkcija praćenja usklađenosti može upotrebljavati obuhvaćaju, ali nisu ograničeni na, sljedeće:
 - (a) uporabu alata za mjerenje ukupnog rizika (na primjer pokazatelja rizika);
 - (b) uporabu izvješća koja zahtijevaju pozornost upravljačkih tijela, a dokumentiraju značajna odstupanja događaja koji su stvarno nastupili od očekivanja (izvješće o odstupanju od plana) ili situacija koje zahtijevaju rješavanje (evidencija problema);
 - (c) ciljani nadzor trgovanja, promatranje poslovnih postupaka, preglede u uredu i/ili intervjuiranje relevantnih osoba.
23. Program praćenja trebao bi odražavati promjene profila rizičnosti investicijskog društva koje mogu nastati primjerice zbog važnih događaja kao što su korporativna preuzimanja, promjene IT sustava ili reorganizacija. Program bi također trebao obuhvaćati provedbu i procjenu djelotvornosti korektivnih mjera koje investicijsko društvo primjenjuje kad utvrdi kršenje MiFID-a.
24. Aktivnosti praćenja koje obavlja funkcija praćenja usklađenosti također bi trebale uzeti u obzir sljedeće:
 - (a) obveze pojedinih područja poslovanja u svezi s regulatornim zahtjevima;
 - (b) kontrole prve razine u pojedinim područjima poslovanja investicijskog društva (odnosno kontrole koje provode operativne jedinice, za razliku od kontrola druge razine koje provodi funkcija praćenja usklađenosti); te

- (c) preglede koje obavljaju funkcija upravljanja rizicima, unutarnja kontrola, unutarnja revizija ili druge kontrolne funkcije u području investicijskih usluga i aktivnosti.
25. Pregledi koje obavljaju druge kontrolne funkcije trebali bi biti koordinirani s aktivnostima koje obavlja funkcija praćenja usklađenosti, poštujući pritom neovisnost i ovlasti različitih funkcija.
26. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi sudjelovati u nadzoru postupanja s pritužbama te razmatrati pritužbe kao izvor relevantnih informacija u kontekstu njezinih općih odgovornosti praćenja. To ne obvezuje funkciju praćenja usklađenosti na sudjelovanje u odlučivanju o ishodu pritužbi. U tom smislu investicijska društva trebala bi funkciji praćenja usklađenosti odobriti pristup svim pritužbama klijenata koje društvo zaprimi.

Obveze izvješćivanja funkcije praćenja usklađenosti

Relevantni propis: članak 6. stavak 3. točka (b) i članak 9. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 3.

27. Investicijska društva trebala bi osigurati da se višem rukovodstvu šalju redovita pismena izvješća o usklađenosti. Ta izvješća trebala bi sadržavati opis provedbe i djelotvornosti ukupnih mjera kontrole za investicijske usluge i aktivnosti te sažetak utvrđenih rizika, kao i mjere oporavka koje su poduzete ili koje je potrebno poduzeti. Izvješća se moraju pripremiti u odgovarajućim vremenskim razdobljima, a najmanje jednom godišnje. Ako funkcija praćenja usklađenosti dođe do važnih saznanja, službenik za praćenje usklađenosti trebao bi o tome odmah izvijestiti više rukovodstvo. Nadzorna funkcija, ako postoji, također bi trebala zaprimiti ta izvješća.

Popratne smjernice

28. Pismeno izvješće o usklađenosti namijenjeno višem rukovodstvu trebalo bi obuhvaćati sve poslovne jedinice koje sudjeluju u pružanju investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih aktivnosti. Ako izvješće ne obuhvaća sve navedene aktivnosti investicijskog društva, trebalo bi jasno navesti razloge.
29. Pismena izvješća o usklađenosti trebala bi se odnositi na sljedeća pitanja, ovisno o slučaju:
- (a) opis provedbe i djelotvornosti ukupnih mjera kontrole za investicijske usluge i aktivnosti;
 - (b) sažetak najvažnijih saznanja na temelju pregleda politike i postupaka;
 - (c) sažetak izravnog nadzora ili pregleda obavljenih u uredu koje je provela funkcija praćenja usklađenosti, uključujući otkrivene nepravilnosti i nedostatke u organizaciji investicijskog društva i postupcima usklađivanja te odgovarajuće mjere koje su poduzete kao rezultat toga;
 - (d) rizike utvrđene u okviru aktivnosti praćenja koju obavlja funkcija praćenja usklađenosti;
 - (e) relevantne promjene i razvoj regulatornih zahtjeva u razdoblju obuhvaćenom izvješćem te mjere koje su poduzete ili koje je potrebno poduzeti kako bi se osigurala usklađenost s promijenjenim zahtjevima (ako više rukovodstvo prethodno nije bilo obaviješteno preko drugih kanala);

- (f) druge važne probleme povezane s usklađenošću koji su se pojavili od posljednjeg izvješća; te
 - (g) važnu korespondenciju s nadležnim tijelima (ako više rukovodstvo prethodno nije bilo obaviješteno putem drugih kanala).
30. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi pravodobno i na *ad hoc* osnovi podnijeti višem rukovodstvu izvješće kada se otkriju značajni problemi u pogledu usklađenosti kao što je materijalno kršenje MiFID-a i odgovarajućih nacionalnih zahtjeva. Izvješće bi također trebalo sadržavati savjete o potrebnim korektivnima mjerama.
31. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi razmotriti potrebu za dodatnim linijama izvješćivanja prema drugim funkcijama praćenja usklađenosti grupe.
32. ESMA napominje da neka nadležna tijela zahtijevaju da im investicijska društva redovito ili na *ad hoc* osnovi dostavljaju izvješća o usklađenosti. Jedno nadležno tijelo također zahtijeva da mu više rukovodstvo dostavi verziju izvješća s komentarima koje sadrži objašnjenja o saznanjima funkcije praćenja usklađenosti.³ Ove prakse pružaju nadležnim tijelima uvid iz prve ruke u aktivnosti vezane uz usklađenost investicijskog društva kao i u eventualna kršenja regulatornih odredbi.

Savjetodavne obveze funkcije praćenja usklađenosti

Relevantni propis: članak 6. stavak 2. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 4.

33. Investicijska društva trebala bi osigurati da funkcija praćenja usklađenosti ispunjava svoje savjetodavne odgovornosti koje obuhvaćaju: pružanje potpore za osposobljavanje osoblja; pružanje svakodnevne pomoći osoblju i sudjelovanje u uspostavi nove politike i postupaka u investicijskom društvu.

Popratne smjernice

34. Investicijska društva trebala bi promicati i poboljšati „kulturu usklađenosti” u cijelom društvu. Svrha kulture usklađenosti nije samo uspostaviti cjelokupni okvir za rješavanje pitanja usklađenosti, već i postići to da osoblje usvoji načelo poboljšanja zaštite ulagatelja.
35. Investicijsko društvo treba osigurati odgovarajuću osposobljenost svojeg osoblja. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi podupirati poslovne jedinice u području investicijskih usluga i aktivnosti (to jest sve članove osoblja koji izravno ili neizravno sudjeluju u pružanju investicijskih usluga i aktivnosti) u provođenju osposobljavanja. Osposobljavanje i druge vrste potpore trebali bi biti usmjereni prvenstveno, ali ne isključivo, na sljedeće:
- (a) unutarnju politiku i postupke investicijskog društva i njegovu organizacijsku strukturu u području investicijskih usluga i aktivnosti, te

³ Cilj je ovog opisa posebnih praksi nadležnih tijela pružiti čitatelju dodatne informacije o različitim pristupima nadležnih tijela bez utvrđivanja dodatnih zahtjeva za investicijska društva ili nadležna tijela (te poticanja obveze usklađivanja ili objašnjenja iz članka 16. stavka 3. Uredbe o ESMA-i).

- (b) MiFID, relevantne nacionalne propise, primjenjive standarde i smjernice koje donose ESMA i nadležna tijela te druge nadzorne i regulatorne zahtjeve koji mogu biti relevantni, kao i njihove promjene.
36. Osposobljavanje bi trebalo provoditi redovito, a osposobljavanje temeljeno na konkretnim potrebama trebalo bi se provoditi kad se za to ukaže potreba. Osposobljavanje bi trebalo biti prikladno za primjerice cjelokupno osoblje investicijskog društva, pojedine poslovne jedinice ili određenog pojedinca.
 37. Osposobljavanje bi trebalo stalno unaprjeđivati kako bi obuhvaćalo sve relevantne promjene (na primjer novo zakonodavstvo, standarde i smjernice koje izdaju ESMA i nadležna tijela te promjene poslovnog modela investicijskog društva).
 38. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi redovito procjenjivati posjeduje li osoblje iz područja investicijskih usluga i aktivnosti potrebnu razinu svijesti o svojim obvezama te primjenjuje li politiku i postupke investicijskog društva na ispravan način.
 39. Osoblje odgovorno za usklađenost također bi trebalo pružiti pomoć osoblju operativnih jedinica u njihovu svakodnevnom poslovanju te biti na raspolaganju za pitanja koja proizlaze iz svakodnevne poslovne aktivnosti.
 40. Investicijska društva trebala bi osigurati uključenost funkcije praćenja usklađenosti u razvoj odgovarajuće politike i postupaka u investicijskom društvu u području investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga. U tom kontekstu funkciji praćenja usklađenosti trebalo bi omogućiti, na primjer, pružanje stručnih znanja i savjeta u području usklađenosti poslovnim jedinicama o svim strateškim odlukama, novim poslovnim modelima ili o pokretanju nove strategije oglašavanja u području investicijskih usluga i aktivnosti. Ako se savjeti funkcije praćenja usklađenosti ne slijede, funkcija praćenja usklađenosti trebala bi to na odgovarajući način dokumentirati i predstaviti u svojim izvješćima o usklađenosti.
 41. Investicijska društva trebala bi osigurati uključenost funkcije praćenja usklađenosti u sve važne promjene u organizaciji investicijskog društva u području investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga. To obuhvaća postupak donošenja odluka prilikom odobrenja novih poslovnih linija ili novih financijskih proizvoda. U tom kontekstu funkciji praćenja usklađenosti trebalo bi dodijeliti pravo sudjelovanja u postupku odobrenja za uključenje financijskih instrumenata u postupak distribucije. Više rukovodstvo stoga bi trebalo potaknuti poslovne jedinice da se savjetuju s funkcijom praćenja usklađenosti u pogledu svojih aktivnosti.
 42. Investicijska društva trebala bi osigurati uključenost funkcije praćenja usklađenosti u svu značajnu nerutinsku korespondenciju s nadležnim tijelima u području investicijskih usluga i aktivnosti.

V.II Organizacijski zahtjevi funkcije praćenja usklađenosti

Učinkovitost funkcije praćenja usklađenosti

Relevantni propis: članak 6. stavak 3. točka (a) i članak 5. stavak 1. točka (d) Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 5.

43. Prilikom osiguravanja odgovarajuće dodjele ljudskih potencijala i drugih resursa funkciji praćenja usklađenosti, investicijska društva trebala bi uzeti u obzir opseg i vrste investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga koje obavlja investicijsko društvo. Ona bi također trebala osoblju odgovornom za praćenje usklađenosti osigurati ovlasti potrebne za učinkovito izvršavanje njihovih dužnosti kao i pristup svim relevantnim informacijama koje se odnose na pružene investicijske usluge i aktivnosti te pomoćne usluge.
44. Službenik za praćenje usklađenosti trebao bi posjedovati dovoljno široko znanje i iskustvo te dovoljno visoku razinu stručnosti kako bi mogao preuzeti odgovornost za funkciju praćenja usklađenosti u cjelini i osigurati njezinu učinkovitost.

Popratne smjernice

45. Broj članova osoblja potreban za obavljanje zadataka funkcije praćenja usklađenosti uvelike ovisi o vrsti investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga te drugih usluga koje pruža investicijsko društvo. U slučaju znatnog proširenja aktivnosti poslovne jedinice investicijskog društva investicijsko društvo trebalo bi osigurati da funkcija praćenja usklađenosti bude proširena u sličnoj mjeri, uzimajući u obzir promjene rizika usklađenosti društva. Više rukovodstvo trebalo bi redovito pratiti je li broj članova osoblja i dalje prikladan za izvršenje dužnosti funkcije praćenja usklađenosti.
46. Uz ljudske potencijale funkciji praćenja usklađenosti trebalo bi dodijeliti dovoljno IT resursa.
47. Kada investicijsko društvo donosi proračune za određene funkcije ili jedinice, funkciji praćenja usklađenosti trebalo bi dodijeliti proračun koji je u skladu s razinom rizika usklađenosti kojoj je društvo izloženo. Prije određivanja proračuna trebalo bi se savjetovati se sa službenikom za praćenje usklađenosti. Sve odluke o znatnim proračunskim rezovima trebalo bi dokumentirati u pismenom obliku i priložiti detaljna objašnjenja.
48. Kako bi osigurala da osoblje odgovorno za usklađenost u svakom trenutku ima pristup relevantnim informacijama povezanim s njihovim zadacima, investicijska društva trebala bi omogućiti pristup svim važnim bazama podataka. Kako bi imao stalan pregled područja investicijskog društva u slučaju pojave osjetljivih ili relevantnih informacija, službenik za praćenje usklađenost trebao bi imati pristup svim sustavima relevantnih informacija unutar investicijskog društva kao i unutarnjim ili vanjskim revizorskim izvješćima, odnosno drugim izvješćima podnesenima višem rukovodstvu ili nadzornoj funkciji, ako ona postoji. Ovisno o slučaju, službenik za praćenje usklađenost također bi trebao imati mogućnost sudjelovanja na sastancima višeg rukovodstva ili nadzorne funkcije. Ako mu to pravo nije dodijeljeno, to je potrebno dokumentirati i objasniti u pismenom obliku. Službenik za praćenje usklađenost treba posjedovati detaljno znanje o organizaciji, korporativnoj kulturi i postupcima donošenja odluka investicijskog društva kako bi mogao utvrditi na kojim je sastancima važno sudjelovati.
49. Kako bi osiguralo da osoblje odgovorno za usklađenost ima ovlasti potrebne za izvršenje svojih dužnosti, više rukovodstvo investicijskog društva trebalo bi ga podupirati u izvršenju tih dužnosti. Ovlasti podrazumijevaju posjedovanje odgovarajuće stručnosti i osobnih vještina, a moguće ih je poboljšati putem politike usklađenosti investicijskog društva koja izravno potvrđuje specifične ovlasti osoblja odgovornog za usklađenost.
50. Svi članovi osoblja odgovornog za usklađenost trebali bi barem biti upoznati s MiFID-om te odgovarajućim nacionalnim zakonima i svim primjenjivim standardima i smjernicama koje izdaju

ESMA i nadležna tijela o tim odredbama ako su oni važni za obavljanje njihovih zadataka. Osoblje odgovorno za usklađenost trebalo bi se redovito osposobljavati kako bi održalo razinu svog znanja. Imenovani službenik za praćenje usklađenosti treba posjedovati višu razinu stručnosti.

51. Službenik za praćenje usklađenosti trebao bi pokazati dovoljno profesionalnog iskustva potrebnog za procjenu rizika usklađenosti i sukoba interesa koji su dio poslovnih aktivnosti investicijskog društva. Potrebno profesionalno iskustvo može biti stečeno, između ostalog, na operativnim položajima, drugim funkcijama kontrole ili na regulatornim funkcijama.
52. Službenik za praćenje usklađenosti trebao bi posjedovati specifično znanje o različitim poslovnim aktivnostima koje obavlja investicijsko društvo. Potrebna odgovarajuća stručnost može se razlikovati ovisno o investicijskom društvu, budući da se razlikuju i glavni rizici usklađenosti s kojima se društva suočavaju. U skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (d) Direktive o provedbi MiFID-a novozaposleni službenik za praćenje usklađenosti stoga može trebati dodatno specijalizirano znanje usmjereno na određeni poslovni model investicijskog društva, čak i ako je osoba prethodno bila zaposlena kao službenik za praćenje usklađenosti u drugom investicijskom društvu.

Trajnost funkcije za praćenje usklađenosti

Relevantni propis članak 6. stavak 2. točka (a) Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 6.

53. MiFID od investicijskih društava zahtijeva da osiguraju da funkcija praćenja usklađenosti trajno izvršava svoje zadatke i odgovornosti. Investicijska društva stoga bi trebala uspostaviti odgovarajuće mjere kako bi osigurala izvršenje dužnosti službenika za praćenje usklađenosti kada je službenik za praćenje usklađenosti odsutan te odgovarajuće mjere kako bi osigurala stalno izvršenje dužnosti službenika za praćenje usklađenosti. Te bi mjere trebalo utvrditi u pismenom obliku.

Popratne smjernice

54. Investicijsko društvo trebalo bi osigurati, primjerice putem unutarnjih postupaka i zamjenskih mjera, da se odgovornosti funkcije praćenja usklađenosti izvršavaju na odgovarajući način tijekom izbivanja službenika za praćenje usklađenosti.
55. Odgovornosti i nadležnosti kao i ovlasti osoblja odgovornog za usklađenost trebalo bi utvrditi „politikom usklađenosti” ili drugom općom politikom odnosno unutarnjim pravilima koja uzimaju u obzir opseg i vrstu investicijskih usluga i aktivnosti investicijskog društva. Tu bi trebalo ubrojiti informacije o programu praćenja i dužnosti izvješćivanja funkcije praćenja usklađenosti kao i informacije o pristupu temeljenom na riziku koji investicijsko društvo primjenjuje za aktivnosti praćenja. Odgovarajuće izmjene regulatornih odredaba trebale bi se odmah unijeti u tu politiku/pravila.
56. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi trajno obavljati svoje aktivnosti, a ne samo u posebnim okolnostima. To zahtijeva redovito praćenje na temelju rasporeda praćenja. Aktivnosti praćenja trebale bi redovito obuhvaćati sva ključna područja investicijskih usluga i aktivnosti, uzimajući u obzir rizik usklađenosti povezan s područjima poslovanja. Funkcija praćenja usklađenosti trebala bi biti u mogućnosti brzo reagirati na nepredviđene događaje, mijenjajući pritom težište svojih aktivnosti u kratkom vremenskom razdoblju ako je to potrebno.

Neovisnost funkcije praćenja usklađenosti

Relevantni propis: članak 6. stavak 3. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 7.

57. Investicijska društva trebala bi osigurati da funkcija praćenja usklađenosti zadrži položaj u organizacijskoj strukturi koji osigurava neovisan rad službenika za praćenje usklađenosti i ostalog osoblja odgovornog za usklađenost prilikom izvršenja svojih zadataka. Službenika za praćenje usklađenosti trebalo bi imenovati i zamijeniti više rukovodstvo ili nadzorna funkcija.

Popratne smjernice

58. Iako je više rukovodstvo odgovorno za uspostavu odgovarajuće organizacije temeljene na usklađenosti i praćenje djelotvornosti organizacije koja je provedena, zadaci koje izvršava funkcija praćenja usklađenosti trebale bi se odvijati neovisno od višeg rukovodstva i drugih jedinica investicijskog društva. Organizacija investicijskog društva trebala bi posebno osigurati da druge poslovne jedinice ne izdaju upute niti na bilo koji način utječu na osoblje odgovorno za usklađenost i njegove aktivnosti.
59. Ako više rukovodstvo odstupa od važnih preporuka ili procjena koje izdaje funkcija praćenja usklađenosti, službenik za praćenje usklađenosti to trebao bi prikladno dokumentirati i predstaviti u izvješćima o usklađenosti.

Izuzeca

Relevantni propis: članak 6. stavak 3. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 8.

60. Ako investicijsko društvo smatra da za njega nije razmjerno uskladiti se sa zahtjevima utvrđenima člankom 6. stavkom 3. točkom (c) ili (d) Direktive o provedbi MiFID-a, ono bi trebalo procijeniti je li učinkovitost funkcije praćenja usklađenosti ugrožena predloženim mjerama. Tu je procjenu potrebno redovito preispitivati.

Popratne smjernice

61. Investicijska društva trebala bi odlučiti koje su mjere, uključujući organizacijske mjere i razinu resursa, najprimjerenije za osiguranje djelotvornosti funkcije praćenja usklađenosti u određenim okolnostima društva. Prilikom odlučivanja investicijska društva trebala bi uzeti u obzir (između ostalog) sljedeće kriterije:
- (a) vrste investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga te drugih poslovnih aktivnosti koje pruža investicijsko društvo (uključujući one koje nisu povezane s investicijskim uslugama, aktivnostima i pomoćnim uslugama);
 - (b) interakciju između investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih aktivnosti i drugih poslovnih aktivnosti koje obavlja investicijsko društvo;

- (c) opseg i širina obavljenih investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga (apsolutni i u odnosu na druge poslovne aktivnosti), ukupnu bilancu i prihod investicijskog društva od provizija i naknada te ostale prihode u vezi s pružanjem investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga;
 - (d) vrste financijskih instrumenata koje se nude klijentima;
 - (e) vrste klijenata koji su ciljna skupina investicijskog društva (profesionalni ulagatelji, mali ulagatelji, kvalificirani nalagodavatelji);
 - (f) broj zaposlenika;
 - (g) je li investicijsko društvo dio gospodarske skupine u smislu članka 1. Sedme direktive Vijeća od 13. lipnja 1983. o konsolidiranim računima (Direktiva 83/349/EZ);
 - (h) usluge koje se pružaju putem poslovne mreže kao što su vezani zastupnici ili podružnice;
 - (i) prekogranične aktivnosti koje pruža investicijsko društvo;
 - (j) organizaciju i sofisticiranost IT sustava.
62. Nadležna tijela te kriterije mogu smatrati korisnima za određivanje koje vrste investicijskih društava mogu koristiti izuzeća temeljenog na proporcionalnosti iz članka 6. stavka 3. Direktive o provedbi MiFID-a.
63. Investicijsko društvo može biti obuhvaćeno primjerice izuzećem temeljenom na proporcionalnosti ako izvršenje potrebnih zadataka vezanih uz usklađenost ne zahtijeva uspostavljenu stalnu funkciju praćenja usklađenosti zbog vrste, opsega i složenosti poslovanja društva te vrste i opsega ponuđenih investicijskih usluga, aktivnosti i pomoćnih usluga.
64. Iako službenik za praćenje usklađenosti uvijek mora biti imenovan, za manje investicijsko društvo s vrlo uskim područjem aktivnosti imenovanje posebnog službenika za praćenje usklađenosti (to jest jednoga koji ne obavlja ni jednu drugu funkciju) može biti nerazmjerno. Kada se investicijsko društvo koristi tim izuzećem, trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri smanjiti sukobe interesa između zadataka koje izvršavaju dotične osobe.
65. Investicijsko društvo koje se ne treba uskladiti sa svim zahtjevima utvrđenima člankom 6. stavkom 3. Direktive o provedbi MiFID-a na temelju načela proporcionalnosti, može kombinirati pravnu funkciju i funkciju praćenja usklađenosti. Međutim, investicijsko društvo koje obavlja složenije aktivnosti ili je općenito značajnije trebalo bi izbjegavati takvu kombinaciju ako bi to moglo narušiti neovisnost funkcije praćenja usklađenosti.
66. Ako se investicijsko društvo koristi izuzećem temeljenom na proporcionalnosti, ono bi trebalo obrazložiti opravdanost toga kako bi nadležno tijelo moglo obaviti procjenu.

Kombiniranje funkcije praćenja usklađenosti s drugim funkcijama unutarnje kontrole

Relevantni propis: članak 6. stavak 3. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 9.

67. Investicijsko društvo općenito ne bi trebalo kombinirati funkciju praćenja usklađenosti s funkcijom unutarnje revizije. Kombinacija funkcije praćenja usklađenosti i drugih funkcija kontrole može biti prihvatljiva ako to ne ugrožava djelotvornost i neovisnost funkcije praćenja usklađenosti. Svaku takvu kombinaciju trebalo bi dokumentirati, uključujući razloge za kombinaciju kako bi nadležna tijela mogla procijeniti prikladnost kombinacije funkcija u određenim okolnostima.

Popratne smjernice

68. Osoblje odgovorno za usklađenost općenito ne bi trebalo sudjelovati u aktivnostima koje prati. Međutim, kombinacija funkcije praćenja usklađenosti i drugih kontrolnih jedinica na istoj razini (kao što je sprečavanje pranja novca) može biti prihvatljiva ako to ne stvara sukobe interesa ili ne ugrožava djelotvornost funkcije praćenja usklađenosti.
69. Kombinaciju funkcije praćenja usklađenosti i funkcije unutarnje revizije općenito bi trebalo izbjegavati jer ona može narušiti neovisnost funkcije praćenja usklađenosti budući da je funkcija unutarnje revizije zadužena za nadzor funkcije praćenja usklađenosti. Međutim, iz praktičnih razloga (primjerice radi donošenja odluka) te u određenim okolnostima (primjerice u društvima sa samo dvije osobe), prikladnije je imenovati jednu osobu odgovornu za obje funkcije. U tom smislu investicijska društva trebala bi razmotriti konzultiranje o toj kombinaciji s odgovarajućim nadzornim tijelom. Osim toga, kada se odredi takva kombinacija, društvo mora osigurati odgovarajuće izvršenje dužnosti svake funkcije (to jest na ispravan i pošten način u skladu s pravilima struke).
70. Prilikom određivanja odgovarajućeg broja članova osoblja potrebnog za funkciju praćenja usklađenosti trebalo bi razmotriti izvršava li osoblje iz drugih funkcija kontrole i zadatke vezane uz usklađenost.
71. Neovisno o tome je li funkcija praćenja usklađenosti kombinirana s drugim funkcijama kontrole, funkcija praćenja usklađenosti trebala bi koordinirati svoje aktivnosti s aktivnostima kontrole druge razine koje provode druge jedinice.

Izdvajanje funkcije praćenja usklađenosti

Relevantni propis: članci 6. i 14. Direktive o provedbi MiFID-a.

Opća smjernica 10.

72. Investicijska društva trebala bi osigurati ispunjenost svih primjenjivih zahtjeva koji vrijede za funkciju praćenja usklađenosti u slučaju izdvajanja cjelokupne funkcije praćenja usklađenosti ili njezina dijela.

Popratne smjernice

73. MiFID-ovi zahtjevi za izdvajanje nužnih ili važnih poslovnih procesa u cijelosti se primjenjuju na izdvajanje funkcije praćenja usklađenosti.
74. Zahtjevi koji se primjenjuju na funkciju praćenja usklađenosti jednaki su neovisno o izdvajanju cjelokupne funkcije praćenja usklađenosti ili njezina dijela; odgovornost za ispunjavanje postojećih zahtjeva snosi više rukovodstvo društva.

75. Investicijsko društvo trebalo bi provesti dubinsku procjenu prije odabira pružatelja usluga kako bi osiguralo ispunjenje kriterija utvrđenih člancima 6. i 14. Direktive o provedbi MiFID-a. Investicijsko društvo trebalo bi osigurati da pružatelj usluga posjeduje potrebne ovlasti, resurse, stručnost i pristup svim relevantnim informacijama radi djelotvornog izvršenja zadataka izdvojene funkcije praćenja usklađenosti. Opseg dubinske procjene ovisi o vrsti, opsegu, složenosti i riziku izdvojenih zadataka i postupaka.
76. Investicijska društva također bi trebala osigurati da funkcija praćenja usklađenosti ostane trajna kada je djelomično ili u cijelosti izdvojena, to jest pružatelj usluga trebao bi biti u mogućnosti stalno obavljati funkciju, a ne samo u posebnim okolnostima.
77. Investicijska društva trebala bi pratiti izvršava li pružatelj usluga svoje dužnosti na odgovarajući način, što obuhvaća praćenje kvalitete i količine pruženih usluga. Više rukovodstvo odgovorno je za stalni nadzor i praćenje izdvojene funkcije i trebalo bi posjedovati potrebne resurse i stručnost kako bi moglo izvršavati tu odgovornost. Više rukovodstvo može imenovati posebnu osobu za nadzor i praćenje izdvojene funkcije u njegovo ime.
78. Izdvajanje funkcije praćenja usklađenosti unutar grupe ne umanjuje razinu odgovornosti višeg rukovodstva za pojedinačna investicijska društva unutar grupe. Međutim centralizirana grupna funkcija praćenja usklađenosti u nekim slučajevima može službeniku za praćenje usklađenost pružiti bolji pristup informacijama i povećati učinkovitost funkcije posebno ako društva dijele poslovni prostor.
79. Ako investicijsko društvo zbog vrste i opsega svojih poslovnih aktivnosti nije u mogućnosti zaposliti osoblje odgovorno za usklađenost koje je neovisno o izvršenju usluga koje prate, tada izdvajanje funkcije praćenja usklađenosti može predstavljati odgovarajuće rješenje.

V.III Pregled funkcije praćenja usklađenosti koji provodi nadležno tijelo

Pregled funkcije praćenja usklađenosti koji provode nadležna tijela

Relevantni propis: članci 7. i 17. MiFID-a.

Opća smjernica 11.

80. Nadležna tijela trebala bi pregledati na koji način investicijska društva planiraju ispuniti, provesti i trajno ispunjavati MiFID-ove zahtjeve vezane uz funkciju praćenja usklađenosti. To bi se trebalo primjenjivati u kontekstu postupka izdavanja odobrenja za rad kao i, slijedeći pristup temeljen na riziku, tijekom stalnog nadzora.

Popratne smjernice

81. Članak 7. MiFID-a navodi da nadležno tijelo neće investicijskom društvu izdati odobrenje za rad ako i sve dok nije u potpunosti zadovoljno ispunjenjem svih zahtjeva postavljenih podnositelju zahtjeva na temelju odredbi donesenih u skladu s MiFID-om. U skladu s time, nadležno tijelo trebalo bi procijeniti ima li funkcija praćenja usklađenosti društva odgovarajuća sredstva, je li odgovarajuće organizirana te jesu li uspostavljene odgovarajuće linije izvješćivanja. Nadležno tijelo trebalo bi postaviti provedbu eventualnih potrebnih izmjena funkcije praćenja usklađenosti kao uvjet za izdavanje odobrenja za rad.

82. Osim toga, kao dio stalnog nadzornog postupka i slijedeći pristup temeljen na riziku, nadležno tijelo trebalo bi procijeniti jesu li mjere koje je investicijsko društvo usvojilo za funkciju praćenja usklađenosti prikladne te ispunjava li funkcija praćenja usklađenosti svoje dužnosti na odgovarajući način. Investicijska društva odgovorna su za određivanje jesu li izmjene resursa i organizacije funkcije praćenja usklađenosti potrebne zbog promjena u poslovnom modelu investicijskog društva. Nadležna tijela također bi trebala, kao dio njihova stalnog nadzora i slijedeći pristup temeljen na riziku, procjenjivati i pratiti, kada i ako je to potrebno, jesu li te izmjene potrebne te jesu li provedene. Nadležno tijelo trebalo bi osigurati adekvatan vremenski okvir potreban društvu za provedbu izmjena. Međutim izmjene investicijskog društva ne podliježu nužno odobrenju nadležnih tijela.
83. Neka nadležna tijela izdaju dozvolu ili odobravaju imenovanog službenika za praćenje usklađenosti nakon procjene njegovih kvalifikacija. Ta procjena može obuhvaćati analizu životopisa službenika za praćenje usklađenosti kao i intervju s imenovanom osobom. Ta vrsta postupka izdavanja dozvole može pomoći u jačanju položaja funkcije praćenja usklađenosti u investicijskom društvu te u odnosu na treće osobe.
84. Drugi regulatorni pristupi nameću odgovornost za procjenu kvalifikacija službenika za praćenje usklađenosti samo višem rukovodstvu investicijskog društva. Više rukovodstvo procjenjuje kvalifikacije budućeg službenika za praćenje usklađenosti prije njegova imenovanja. Zatim se procjenjuje je li investicijsko društvo na odgovarajući način usklađeno s tim zahtjevom u okviru općeg pregleda usklađenosti društva s odgovarajućim MiFID-ovim zahtjevima.
85. Neke države članice zahtijevaju od društava da obavijeste nadležna tijela o imenovanju i zamjeni službenika za praćenje usklađenosti. U nekim pravosudnim sustavima uz tu je obavijest potrebno priložiti detaljnu izjavu o razlozima zamjene. To može pomoći nadležnim tijelima da dobiju uvid u moguće napetosti između službenika za praćenje usklađenost i višeg rukovodstva, koje mogu upućivati na nedostatke u neovisnosti funkcije praćenja usklađenosti.
86. Gore navedene prakse mogu biti korisne i drugim nadležnim tijelima.⁴

⁴ Cilj je ovog opisa posebnih praksi nadležnih tijela pružiti čitatelju dodatne informacije o različitim pristupima nadležnih tijela bez utvrđivanja dodatnih zahtjeva za investicijska društva ili nadležna tijela (te poticanja obveze usklađivanja ili objašnjenja iz članka 16. stavka 3. Uredbe o ESMA-i).